

En nydanande grupp

Innan *Grupo Praxis* grundades var den nicaraguanska målar-konsten inspirerad dels av impressionismen, dels av den äldre religiösa skolan. Konstskolan *Bellas Artes* leddes på den tiden av den kände konstnären Rodrigo Peñalba, som hade studerat i USA, Mexiko och Italien och var en anhängare av impressionismen.

Fyra avancerade elever på konstskolan, Alejandro Arostegui, Cesar Izquierdo, Amaru Barahona och Genaro Lugo, beslutade sig 1963 för att bryta med den rådande konsttraditionen och bilda *Grupo Praxis*. Man ville komma vidare, bort från den impressionistiska och neoklassicistiska konststilen och finna sin egen nicaraguanska identitet i konsten. Var och en av de fyra med hjälp av sin egna, mycket personliga konststil. Samtidigt som gruppen tog klart avstånd från Somozadiktaturen, var man noga med kvaliteten. Konsten fick absolut inte bli pamflettartad. Deras konststart klassades som figurativ expressionism.

Genaro Lugo berättar att en amerikansk konstkritiker och promotor kom till Nicaragua för att han hade hört talas om *Grupo Praxis*. Poeten Pablo Antonio Cuadra, vid denna tidpunkt kulturchef på *La Prensa*, försökte avvärja träffen genom att säga att *Grupo Praxis* bara bestod av "en hög kommunist". Amerikanen svarade att det brydde han sig inte om, det var kvaliteten på konsten som räknades.

Stort inflytande på konsten

Gruppen inspirerades av den spanska konstskolan *El Paso*, som utövade en abstrakt konststil. De första åren efter grundandet hade *Grupo Praxis* stort inflytande på konsten i hela Centralamerika. Man satte upp många konstutställningar i regionen men även utanför denna.

Nicaraguansk konst började synas internationellt och lockade till sig utländska konstupromotorer. Dessa erbjöd de bästa stipendier utomlands, vilket en del av medlemmarna i gruppen tackade ja till och så småningom upplöstes *Grupo Praxis*. Den lade dock grunden till en modernisering av konsten i Nicaragua

Genaro Lugo säger att han praktiskt taget föddes med penna och pensel i handen. I skolan var det han som fick rita på svarta tavlan. FOTO: BERIT SVENSSON H

och i dag har landet en rad internationellt kända konstnärer. Genaro Lugo hävdar att han praktiskt taget föddes med penna och pensel i hand. Redan i skolan var det alltid han som fick rita på svarta tavlan. Han försörjde familjen genom att arbeta som tecknare och målade vid sidan av. Han började på konstskolan vid 22 år ålder och det var först där som han började måla i olja.

Union de Artistas Plásticos

I dag är Genaro Lugo rådgivare åt Konstnärsföreningen som bland annat driver konstgalleriet PRAXIS. Under åren har han vunnit många priser och fått många utmärkelser. Genaro berättar att de arbetar utan något officiellt stöd. Galleriet kan inte ens ha en anställd eftersom det saknas pengar. Cirka 70 konstnärer är medlemmar i föreningen och en del av dem turas om att vara på galleriet för att kunna hålla det öppet.

Den i mars invigda utställningen av kvinnliga konstnärer hade stora problem med att få sponsorer. Det finns dock solidaritet mellan de olika konstgallerierna. Marknaden är liten och praktiskt tagen ingen kan leva på sin konst. Ett av gallerierna har, som överlevnadsstrategi, startat försäljning av konst till utlandet via internet

Konstskolan är nu flyttat från *Colonia Damabach*, där den låg under många år och är i dag inrymd i *Centro Cultural Managua* som ligger i ruinerna av *Gran Hotel*. Skolan har cirka 30 elever. Genaro besöker alltid utställningarna och anser att det finns bra konstnärssämnen i landet. Men han undrar varför man i dag lär konstleverna att kopiera de gamla klassikerna.

– Det är ju ens egen kreativitet som är det viktigaste, säger han. Det som du som konst-

när ser i en människas personlighet eller i ett landskap, och vill få ner på duken.

Dessutom säger Genaro att nicaraguanska konstnärer känner sig frustrerade. Det är inte enbart faktumet att det inte existerar en statlig kulturpolitik utan även hur man behandlar konstverk och konstyttringar. Konstauktionen som staten genomförde 2003, för att få in pengar till staten efter bankkrascherna, var otroligt destruktiv för konsten. Dels gick en stor del av kulturarvet på export, dels var priserna rent av löjliga. Konstnärerna har än i dag inte lyckats återhämta det reella priset på sin konst eftersom köparna jämför med priserna under auktionen.

Brickor i det politiska spelet

Efter sandinisternas valförlust 1990 målades magnifika muraler över av personer som trodde att man på så vis kunde sopa bort en hel epok. Genaro hävdar att något liknande håller på att hända igen, det vill säga att konsten får sitta emellan i det politiska spelet. Managuas förre borgmästare Herty Lewites främjade en del konstyttringar, framför allt monument som pryder en del rondeller men även den stora Akustiska snäckan där man kan genomföra stora konserter.

I och med motsättningarna mellan Herty Lewites och Daniel Ortega, har de Ortegatrogna sett till att dessa monument inte kommer till sin rätt. Ett exempel är att där vatten ska rinna i monumenten, finns inget vatten. Dessutom har någon suddat ut Hertys namn på den Akustiska snäckan. Den nordamerikanske arkitekten som ritade flera av dessa verk, i solidaritet med Nicaraguas folk, är mycket upprörd. De nicaraguanska konstnärerna likaså.

Berit Svensson H.
VFSN-koordinatör i Nicaragua

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-No Derivative Works 2.5 Sweden License. To view a copy of this license, visit creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/